

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы100
Голос
адыга

МАКЪ

№ 166 (22855)

2023-рэ илъэс

ГЪУБДЖ
ЮНЫГЪОМ и 12

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

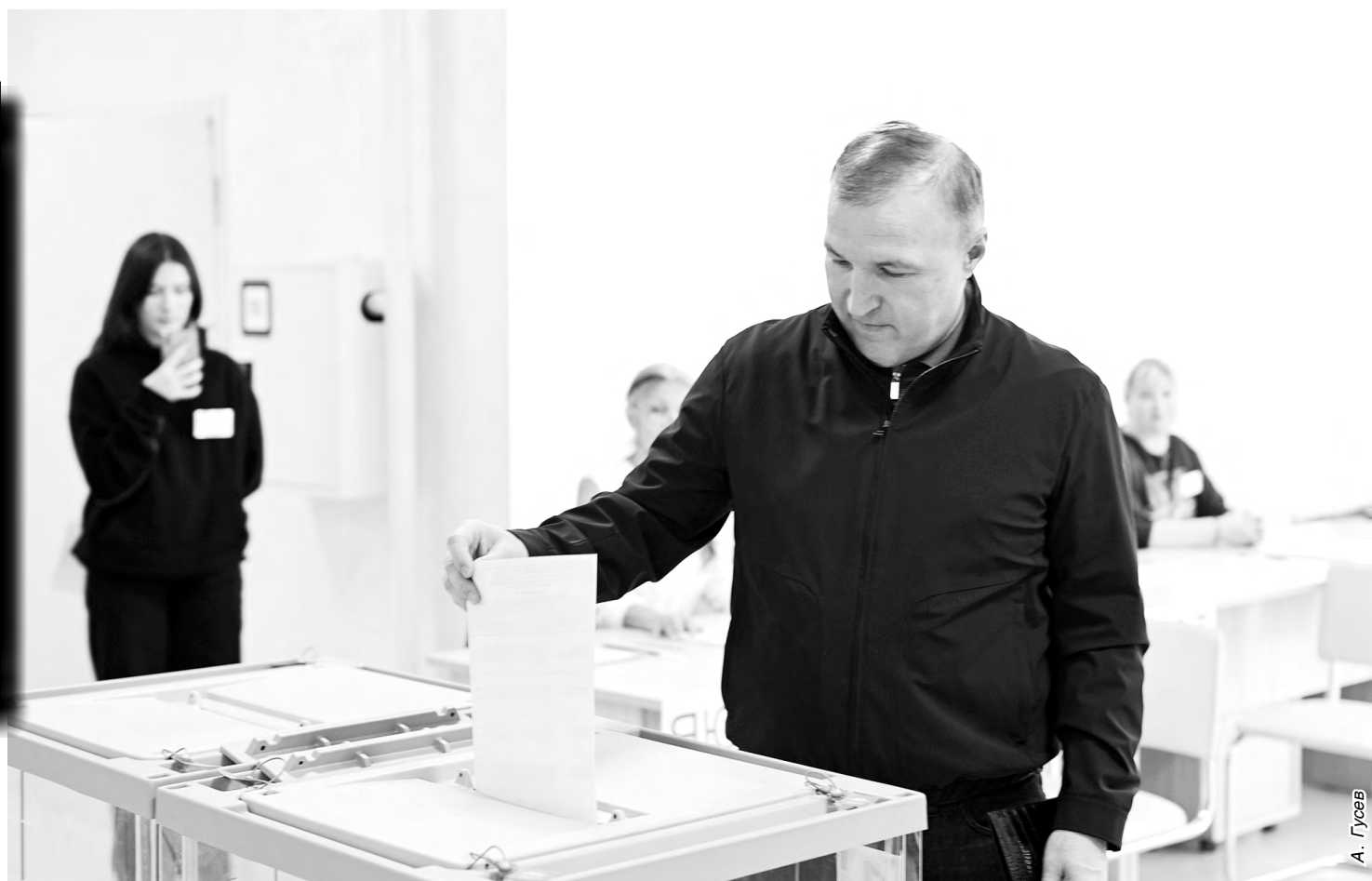
тихытыу нэклиубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

КъумпIыл Мурат:
«ЩыфхэмкIэ зигъо
Юфыгъохэр зэхафыщтых»

Юныгъом и 8-м кыщыублагъэу и 10-м нэс республикэм хэдзынхэу щыкIуагъэхэм япэшлорыгъэш зэфэхьысыжхэр ашыгъэх. Мыекъуапэ ыкIи Мыекъопэ районым янароднэ депутатхэм я Советхэм ахэхьащхэр кыхахыгъэх. Хэдзыплэ 78-мэ цыфхэм амакъэ ащатыгъ.

А. Гусев

АР-м и Лышхъэу КъумпIыл Мурат Юныгъо мазэм и 10-м, мэкъэтыным имэфэ ЗыкI, Мыекъуапэ щыкIорэ хэдзынхэм ахэлэжыгъэ ыкIи республикэмкIэ ащ мэхъэнэ ин зэрилэр кылуагъ.

— Непэ кыхэтхыхэрэм цыфхэмкIэ зигъо Юфыгъохэр къэблэгъэрэ илъэсхэм зэрэзыхафыщхэр, муниципальнэ псэуплэхэм ащыхъурэ-ащышлэрэм шэпхэ гъэнэфагъэхэр зэрэфашыщхэр, зэлукIэхэу цыфхэм адашыхэрэм къапкырыкIэу занкIэу зэраделэжъэщхэр кызыгурыгъэлогъэным мэхъанэ-шо иI, — кыкIигъэтхыгъ республикэм ипачэ ыкIи пстэуми пшъэдэклижъэу ялэр къагурылозэ хэдзынхэм ахэлэжъэнхэ зэрэфаер кыхигъэщыгъ.

Муниципальнэ псэуплэхэу хэдзынхэр зыщыкIуагъэхэм адэхсэр мы Юфыгъом яшыпкызу

кызыэреклолагъэхэм ишыхъат хъугъэ АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ коммиссие пэшлорыгъэш пчъагъэу кытыгъэхэри: Мыекъуапэ щыпсэухэу зыныбжыкIэ хэдзынхэм ахэлэжъэн фитыныгъэ зилэ нэбгырэ 40377-рэ, Мыекъопэ районымкIэ нэбгырэ 1551-рэ ахэм къаключыгъ.

Муниципальнэ гъэпсыкIэ зилэ «Къалэу Мыекъуапэ» инароднэ депутатхэм я V-рэ зэлугъэклэгъу Юф щызышлэщт депутат 30 кыхахыгъ, ахэр политическэ партиехэу «Единэ Россием», КПРФ-м, ЛДПР-м, «Новые люди», «Справедливая Россия — Патриоты — За правду» ыкIи

«Коммунисты России» зыфилохэрэм ашыщых.

АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ коммиссие итхьаматэу Сэмэгү Нурбый кызыэрилуагъэмкIэ, Мыекъуапэ зэхэт системэмкIэ депутатхэр хадзыгъэх, депутат 21-р партийнэ спискэхэмкIэ, 9-р зы мандат зилэ округымкIэ. «Единэ Россием» кыгъэлъэгъогъэхэ ХъакIэлI Рустам, Джарымэкъо Азмэт, Андрей Васнецовыр, Антон Шамардиныр, КIыкI Людмилэ, БрантI Мурат, Игорь Морозовыр, Надежда Бражникова, ЛДПР-м кыгъэлъэгъогъэ Пэнэшъу Заур зы мандат зилэ округымкIэ хадзыгъэх.

Политическэ партиехэмкIэ «Единэ Россием» процент 61,17-рэ кырихыгъ ыкIи мандат 15 илэ хъугъэ, КПРФ-м процент 12,88-мэ амакъэ фатыгъ ыкIи мандатищ илэщт, ЛДПР-м процент 11,55-рэ кырихыгъ, мандатищ илэ хъугъэ. НэмыкI партиехэм проценти 5-м нагъэсыгъэл.

Мыекъопэ районымкIэ Каменомостскэ къоджэ псэуплэм инароднэ депутатхэм я Совет нэбгырэ 15 депутатэу хадзыгъ, ахэм ащыщэу 13-р «Единэ Россием» кыгъэлъэгъуагъэх, зыр — ЛДПР-м, зым ежъежырэу зыкыгъэлъэгъуагъ.

Мыекъопэ районымкIэ зы

мандат зилэ хэдзыплэ округэу N 1-м «Единэ Россием» кыгъэлъэгъогъэ Олег Маракулиныр щыхадзыгъ.

Сэмэгү Нурбый кызыэрилуагъэмкIэ, хэдзынхэр республикэм зерифэшъуашэу щыкIуагъэх. Шапхъэхэм адимыштэу зекIуагъэхэу зи агъэунафыгъэп, джырэ уахътэм ехъулIэу Адыгеим ихэдзэкIо коммиссие дэо тхыль зи кыфэклауагъэп. АР-м хэгъэгү клоцI ЮфхэмкIэ и Министерствэ икыулыкъушIэ 300 фэдизмэ хэдзыплэхэм Юф ащашлагъ, общественнэ щынэгъончъэным лыплъагъэх.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Участковэ анахь дэгъур кыяхышт

УФ-м хэгъэгъу клоц лофхэмкӀэ и Министерствэ клэщакло зыфэхъугъэ Урысые зэнэкьокъоу «Народный участковый-2023» зыфилорэм иапэрэ едзыгъо Адыгеим тыгъуасэ щырагъэжъагъ. Лофтхъабзэр онлайн шыклэм тетэу макло.

АР-м хэгъэгъу клоц лофхэмкӀэ и Министерствэ исайт шыухъанышъ, шыугу рихъырэ къулыкъушӀэм шыумахъэ фэшъутын амал шыул. Мэкъэтыныр Ионыгъом и 20-м нэс клошт.

Цыфхэм анахъэу зыдырагъэштэгъэ, амакъэ зыфатыгъэ къулыкъушӀэхэр зэнэкьокъум иятӀонэрэ уцгъо щызэ-лукӀэштых. Республикэ мэхъанэ зилэ лофтхъабзэр 2023-рэ илъэсым чъэпыо-

гъум и 7-м щегъэжъагъэу и 16-м нэс рагъэклокӀышт. Ащ теклоныгъэр кышщидэ-зыхырэ Адыгеир ящэнэрэ федеральнэ едзыгъом кышщигъэлыгъошт.

Илъэс пчъагъэ хъугъэу зэхашэрэ зэнэкьокъур полицимерэ обществмерэ зэпхыныгъэу ялэр гъэпытэгъэным, цыфхэм хэбзэхъумахӀохэм цыхъэу афашы-рэм хэгъэхъогъэным, мы къулыкъум имэхъанэ зыкыгъэлыгъэным афӀо-рышӀэ.

Шухъафтынхэр аратыгъэх

Краснодар краим и Адыгэ Хасэрэ хы ШлуцӀэ лушъом

Краснодар краим и Адыгэ Хасэрэ хы ШлуцӀэ лушъом лус шапсыгъэхэм я Хасэрэ Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыл Мурат ишлухъафтынхэр а 1-рэ классхэм арыхъэгъэ клэлэцӀыкӀухэм аӀэклагъэхъажыгъэх.

Къэлэмхэр, тетрадьхэр, нэмыкӀ пкыгъохэр зыдэлъ Ӏальмэкъхэр Успенскэ районимкӀэ къуаджэхэу Шхъащэфыжъ, Кургъокъуае, къалэу Туапсэ, ТӀопсэ районимкӀэ псэупӀэхэу Агуй-Шапсыгъэ, Псыбэ, Гъуакъо, ЦӀэпс, Агуяпэ, Ныбыгъу, Тюменскэм, Ныджэпсыхъо, ПсышӀопэ районимкӀэ псэупӀэхэу ШэхэкӀэй, Хъаджыкъо, ПсышӀуапэ, Шэхалэ, Мэкъупсэ, Совет-къуаджэ, Ашапэ ягурыт еджапӀэхэм яа

1-рэ классхэм арыхъагъэхэм аратыгъэх.

«Адыгэ Республикэм ипащэхэм хы ШлуцӀэ лушъом щыпсэурэ шапсыгъэхэм анаӀэ зэрэтырагъэтырэм ишӀуагъэкӀэ тикультурэ, социальнэ хэхъоныгъэкӀэ лофыгъуабэ зэшӀохыгъэ мэхъу. Ащ даклоу лъэпкъэу тызщышым джыри нахъ тырыгушхон амал кытетет», — кылуагъ хы ШлуцӀэ лушъом щыпсэурэ шапсыгъэхэм я Хасэ итхъаматэу КлӀахыу Мэджидэ.

Икьэгъэлыгъон лъэхъан кыизӀуихыгъ

Ионыгъом и 10-м Адыгэ Къэралыгъо филармонием и Нысхъэпэ театрэу «Дышъэ къошын» зыфилорэм икьэгъэлыгъон лъэхъан кыизӀуихыгъ. «Дышъэ къошыныр» зызэхашагъэр мыгъэ илъэс 24-рэ хъугъэ, ащ творческэ гъогу гъэшӀэгъон кыкӀугъ. Театрэм спектаклэ зэфэшъхъафыбэ ыгъэуцугъ.

А. Кружноим ипӀесэ техыгъэ «Пщэу Вруляя» зыфилорэ нысхъэпэ спектаклыр клэлэцӀыкӀухэм къафа-гъэлыгъуагъ. Пщы акъылынчӀэм ипцӀыусын афэмьӀэкӀыжъэу пщыпӀэм ицӀыфхэу нэмыкӀ чыпӀэ щыпсэунхэу ежъэжыгъэхэм гъогу кынэу къакӀу-гъэм ар кытегушӀӀэ. Къэгъэлыгъоным клэлэцӀыкӀухэр дэгъумрэ дӀимрэ зэхэфыгъэнхэм фегаасэх, шэн-зеклоклэ дӀыхэр къахэмыфэнхэм феӀлх.

«КлэлэцӀыкӀу театрэм иактерхэр джэгун сэнэхъатым лъэшэу фӀаазэх. Сценэм, культурэ ин зерахӀлыр къахӀэу, артистхэм зыкышцагъэлагъо, спектаклым еплӀынэу къэкӀуагъэхэм ащ ыкупкӀ анагъэсы. Къэгъэлыгъонымр къеклолагъэхэм агу рихъынэу тыщэ-гугъы, ыпӀэкӀэ нахъ гъэшӀэгъонэу зэрэдгъэпсыштым тыпылышӀт», — ело спектаклыр зыгъэуцугъэ режиссерэу Нэгъой Зурет.

Нысхъэпэ театрэм ихудожественнэ пӀащэу, АР-м инароднэ артистэу Сихъу Станислав кыизӀерилуагъэмкӀэ, клэлэцӀыкӀумэ афытегъэпсыхъэгъэ къэгъэлыгъонхэр «Дышъэ къошыным» нахъыбэу зехищэнхэм пылӀышӀтх. «Федеральнэ ӀапылӀагъоу сомэ миллион 1,3-рэ хъурэм ишӀуагъэкӀэ нысхъапэхэр клэу тшышӀтх, актермэ ящыгъынхэр тыдышӀтх, Ӏэмэ-псымэу къэгъэ-лыгъоным ищыклӀэгъэштхэр зэд-гъэгъотышӀтх. Адыгеим иконцерт объединение игенеральнэ пӀащэу

Тхьаркхъо Азэмат сьд фэдэ лофыгъо къэуцугъэми, ар зэрэзэшӀуихыштым пыл. Театральнэ лъэхъаныр гъэшӀэгъонэу дгъэпсышӀт, къеклолагъэхэм мӀэфӀкӀым ифэмэ-бжыымэ алыд-гъӀэсышӀт», — ело Станислав.

«1999-рэ илъэсым щегъэжъагъэу «Дышъэ къошыным» икьэгъэлыгъонхэр зэхэтэщэх, Кавказым ишӀольырхэр къэткӀухъэхэзэ ахэр ятэгъэлыгъу. КлэлэцӀыкӀумэ шӀпхъакӀэхэм арылӀ спектаклхэр нахъ гъэшӀэгъонэу афэтэгъэуцу. Я VI-рэ шӀольыр клэлэ-цӀыкӀу театральнэ фестивалэу тхъамафӀкӀэ шӀышӀтым тилофшӀэнхэр кышщидгъэлыгъоштх, — ело «Дышъэ къошыным» икьэгъэлыгъонхэм язэхэщаклоу Джолэ Ларисэ.

Хъурэнэ Русетэ исабыитӀу «Пщэу Вруляя» зыфилорэм кышцагъэх, иеплӀыкӀэхэмкӀэ ар кыддэгъошӀагъ.

«Апэрэу сабыйхэр театрэм къэс-цагъэх, гуахъо хэдгъотагъ. Актерхэр мыгӀуэхэу, гукӀэ ащӀырэр кыбгъу-рагъалоу, лофышхоу ашӀэрэм ори уадыхэтэу кыпшцагъэхэу, театрэм ишӀыкӀэ тиумэхъэу мыщ теплӀыгъ. Сисабыйхэр мыщ фэдэ къэгъэлыгъон пӀпчъ къэсщэнхэу кысӀэлӀуэгъэх».

Адыгеим щыпсэурэ клэлэцӀыкӀухэр ыкӀи ихъакӀэхэр къэгъэлыгъонхэм яплӀынхэ алыӀышӀт.

лъӀпшъыкӀо Фатим.
Сурэтхэр: А. Балабасъ.

ЯщыкIэгъэ шъыпкъ

Идэб хэлъу, илоф зыгъэцIэлъу, цыфхэм шъхьакIэфагъэ афэзышлырэр ары зидэхэ алоу хабзэр. Къуаджэу Къэбэхьаблэ джащ фэдэ бзылфыгъэ тыщылуагъ, ар фельдшер-мамыку Iэзаплэу чылэм кыщызэлуахыгъэм ипащэу Зезэрэхъэ (ХъапекIэ) Саида Жорэ ыпхъур ары.

Ащ цыфхэм япсауныгъэ къэухъу-мэгъэным илоф зыдишлэрэр илэс 20-м ехъугъ. Мыекъопэ медицинэ училищыр къыуыгъ. Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым пульмонологиемкIэ иотделение илофшлэныр щыригъэжъагъ. Нэужым Шэуджэн район сымэджэщым иполиклиникэ щылэжъагъ, 2017-рэ илэсым кыщегъэжъагъу Къэбэхьаблэ дэт фельдшер-мамыку Iэзаплэм илоф шлэ.

Чылэм Iэзаплэу кыдэуцагъэм тэри апэрэу тыкIуагъ. Ар зыфэдэр, ащ щылажъэхэрэм ялофшлэн зэрэзэпа-гъафэрэр кызэдгъэшлагъэх, къэт-лэзгъуэгъэм тигъэрэзагъ. Фельдшер-мамыку Iэзаплэр зычIэт унэр гъучI чэукIэ къэшыхъагъ, шагур зэлухыгъ, ари, лухьапIэри автомобиль гъогум нэсэу, асфальткIэ пIагъэх, машинэхэр зыдэ-щытыштхэ чыплэр гъэнэфагъэ.

Мыщ тызэрэлъухъу бзылфыгъэ заулэ ащ кычIэкIыжъэу тапэ къифагъэх, тизэдэгущыIэгъу ахэри кыыхэдгъэ-лэжъагъэх. Чылэм дэхэм зэкIэми фельдшер-мамыку Iэзаплэ ялэ зэрэхъугъэр зэрагуапэр ыкIи зэрэщыгушлукIхэрэр кытфалотагъ, ФАП-р зычIэтышт унэ шъхьаф зэрамылагъэри агу къагъэкIы-жъыгъ.

ХъатыгъужыкIуае дэтыгъэ сымэджэ-щэу зэкIэмэ апэу районым щашыгъагъэм къэбэхьаблэхэри, пщычэухэри, пщыжъ-хьаблэхэри, ежъ хъатыгъужыкIуаехэри екIуалэщтыгъэх. Нэужым ублэплэ еджаплэм пэблагъэу щыпсэуштыгъэ Шъаукъо унагъохэм ащыщ ячырбыщ унэхъо ызыныкIо къафатлупщи, ащ ФАП-р чIэтыгъ, епланэ почтэр зычIэт

унэм къахыжъыгъагъ. МамырыкIо Лизэ илэсыбэрэ ащ илэщагъ. Къоджэдэхэм ар джыри шлукIэ агу къэкIыжъы, Хъажэу-кIо Тэмэрэ ащ игъусагъ.

ЗэкIэ арагъэгъоты

Iэзаплэр зычIэт унэри, коридорыри хъоо-пщаох. Ащ хэтых приемнэр, сымэджэхэм зыщIэзэхэрэ процедурнэр ыкIи акушерскэ кабинетхэр, аптекар.

— ФАП-м игъэпсын хэлэжъэгъэ пстэуми тэ, илоф щызышлэхэрэми, къоджэдэхэм ацIэкIэ «тхъашуегъэпсэу» ятэлэ. Бэрэ тызэжэгъэ Iэзаплэр тилэ хъугъэ, тищыкIэгъэ оборудованиер чIэт. ТызкIэхъопсыгъэ компьютерри кыт-фащэфыгъ, — кытфалотагъ Саидэ.

Ащ игъусэ патронажнэ медсестрау **Бислангъур Сусани** кыыхигъэхъагъ: — Цыфэу кытфакIохэрэм зэкIэми тишлуагъэ зэрагъэкIыштым тыпыл. ТищыкIэгъэ Iээгъу уцхэр зэкIэ кытIэ-кIагъэхъэх, тыухыхэрэр район сымэджэ-щым мазэ къэс зэ кытфещэх.

ФАП-м цыфхэр кызырэкIохэрэр тинэрылэзгъугъ. Зым лъыдэкIуае ил, адрэм Iээгъу уц хэлъхъэгъэн фае, хэти идагъо къафелуатэ, ары пэпчъ апэрэ медицинэ Iэпылэгъур рагъэгъоты.

Бзылфыгъитлоу мыщ илоф щызышлэ-хэрэр зэгурэлэх, илофшлэнэу ялэхэр зэдэ-гъэцIэлэх. Сымэджэщым мыкIошъушхэр къялэлухэмэ, яунэхэм макIохэшъ, зыгъэгумэкIыхэрэр зэрагъашлэ, Iэпылэгъу афэхъух.

ФАП-м къоджэдэхэм диспансеризацие щашыныу амал ял. Фаехэр къэкIох, япсауныгъэ зытетыр аулпэкIу, фэмыехэр егъэзыгъэкIэ кырацалэхэрэп.

«Цыфэу кытфакIохэрэм зэкIэми тишлуагъэ зэрагъэкIыштым тыпыл. ТищыкIэгъэ Iээгъу уцхэр зэкIэ кытIэ-кIагъэхъэх, тыухыхэрэр район сымэджэ-щым мазэ къэс зэ кытфещэх».

Бзылфыгъэу тызлуагъэхэри диспан-серизацие пай кызкIэкIогагъэхэр, ащ фэшъхьафэу гриппыр кызырэ-мыутэкIынуэ вакцинэ зыхарагъэлъхъанэу зэрэфаехэри къалуагъ. Вакцинэм ишлуа-гъэ кызырэкIорэр зыуплэкIугъахэр эжъ-эжырэу ФАП-м къэкIох, зэпахырэ узыр къанэмысызэ ищыкIэгъэ уцыр зыхарагъалъхъэ.

Къуае изыхырэ унагъоу чылэм дэхэмрэ къоджэ клубымрэ ялофшлэхэм адэжъ эжъхэр кIохэзэ вакцинэхэр ахалъхъэх.

ЛамыкIо Нурет къоджэ тхылъеджаплэм илофшлэ, ФАП-м щылажъэхэрэр дэгъоу ешлэх.

— Мыхэр мышъхьахыгъу зэрэлажъэ-хэрэм фэшъхьафэу кIэлэцIыкIухэм янэ-ятэхэр ягъусэу кырагъэблагъэхэзэ, псауныгъэм фэгъэхыгъэ къэбархэр къафалуатэх. Сабый цыкIухэм аркъым, тугыным, наркотикхэм зэрарэу цыфым къарахырэр арагъашлэ. Тэри тымышIэрэ Iаджи зэхэтэхы. ТиупчIэхэм яджэуапхэри кытатыхъых, сабий цыкIухэм кыафалуатэхэрэр ашлогъэшлэгъон. Саиди Сусани тафэраз. Яшлуагъэ кызырэта-гъэкIыштыр тшIэзэ такъыфэкIо, — ело ащ.

ЦуамыкIо Марети, клубым ипащэ, кытфалотагъ Саидэ ушъхьагъу гори кымыгъотэу къеджэрэ унагъом зэрэкIорэр.

— Сигуашэ къэсымэджагъэу щылыгъ. Чэщи мафи имылэу Саидэ тыккыеджэкIэ кытфакIоштыгъ. ШIэныгъи, гукIэгъуи илэх. Исэнэхъат фэшъыпкъ. Тафэраз чылэм дэхэм япсауныгъэ аналэ зэрэтырагъэтырэмкIэ, — кылуагъ ащ.

Къафэразэх

Къэбэхьаблэ нэбгырэ 550-рэ фэдиэ дэс, кIэлэцIыкIухэр 146-рэ мэхъух.

Сабый цыкIоу къэхъухэрэм япчъагъэ кыщыкIагъ. БлэкIыгъэ илэсхэм чылэм сабий 20-м нэсэуи кыщыхъуштыгъ, джы тызхэт илэсым унэгъуитлу нахъ сабий цыкIухэр кыарыхъухъагъэп.

КъэхъугъакIэхэм сыдигъуи ФАП-м ипащэ альэлпэ. Ахэм аныбжъ илэс охъуфэхэ яунагъохэм макIо, сабым зэрэахъорэр, зэрэшхэрэр, щыкIагъэ илэмэ зэрегъашлэ. Ныхэм ашIэн-агъэцIэлэн фаехэр агурегаIо.

ФАП-м тыщIэлфэ нэбгырэ заулэ кычIэхъагъ. Ахэм дахэу зэрапэ-гъокIыхэрэр, ящыкIэгъэ фэлэ-фашIэхэр зэрапагъохыхэрэр тлэгъугъэ.

АIотэжыгъ

Чылэм кIэу ФАП илэ зэрэхъугъэр тызлуагъэхэм зэкIэми зэрагуапэр кыталуагъ. Гъогу шъхьалэу къуаджэм пхырыкIырым ыбгъукIэ лъэс гъогу асфальткIэ пIагъэу кызырафашыгъэм, кIэлэцIыкIухэр зыщыджэгущтхэ чыплэхэр зэраIэхэм, клубыр зэрагъэкIэжырым агухэр келэтых. Къоджэ щылакIэм изыкIегъэлэтынкIэ ахэм мэхъанэ ял.

Iэзаплэм илофшлэхэри унэ ялэ зэрэхъугъэм щэгущлукIых. Псыр, газыр, электричествэр ащ къэкIуалэх. ЯщыкIэгъэ дэдэ компьютерымрэ ксероксымрэ къафащэгъэх, шIэхэу Интернетым пашIэнхэу къагъэгугъэх.

Цыфхэр къэсымаджэх, къэдэих, гузэжъогъоу ахэм уалъыIэсын фаеу мэхъу. ХъатыгъужыкIое чыплэ псэуплэм хэхэрэ къоджиплым илоф ащызышлэрэ медсестрахэм зэкIэми «Iэпылэгъу псынIэм» фэдэу зы машинэ ящыкIагъ. Тэгугъэ ащ фэдэ «скорэри» шIэхэу къалэкIэхъанэу.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.
Сурэтхэр авторым тырихыгъэх.

Цыфхэм ягумэкIыгъохэр зэхахынхэу

Къалэу Шьачэ имэрэу Алексей Копайгородскэм иунашьокIэ администрацием илофышIэхэм псэуплэхэр къаклухъэхэзэ цыфхэм егъэблэгъэнхэр афызэхашхэ. Къуаджэхэу Тхьагъапшъэ, Хьаджыкьо, ШэхэкIэй ащ фэдэ зэулкIэгъухэр ащашыгъэх.

— Къэлэ администрацием цыфхэм зэпхыныгъэ адырилэным пae шIыкIэ зэфэшхьафхэр егъэфедэх. Гуцылэм пae, специалистхэр нэбгырэ пэпчъ шхьафэу юкIэ, псэуплэхэм зэхахьэхэр ащашых, интернет-приемнэм юф ешIэ, социальнэ хьытыур агъэфедэн альэкIышт. Джыри мары гупчэм пэлудзыгъэ къуаджэхэм адэсхэм гумэкIыгъоу, упчIэу ялэхэр специалистхэм игъом афагъэзэн, джэуап агъотын амал ялэным фэшI къалэм ипашэ иунашьокIэ ащ илофшIэгъухэм псэуплэхэр къаклухъанхэу рагъэжыагъ, — **къылуагъ Шьэчэ администрацием и ГъэорышланIэу цыфхэм ыкIи организациехэм юф адэзышIэрэм ипашэу Елена Калинин**ам.

Администрацием къызэрэщалауагъэмкIэ, «мобильнэ приемнэр» псэуплэм къыз-щыклошт уахътэм пэшорыгъэшъэу зы-щагъэгъозэнэу цыфхэм амал яI, от-делхэм ыкIи гъэорышланIэхэм зэкIэми ялIыкIохэр юфшIэкIо купым хэтых. Социальнэ псэуалэхэм ягъэцэкIэжын,

пидзафэу къырахыхэрэр зэралхъащт нэпкхэм ягъэпытэн, псыр, электриче-
контейнерхэр зэрэщымылэхэр, псыхьо ствэр икьоу къызэралэкIэмыхэрэр,

гъогухэм язытет, «догазификацием» фэгъэхыгъэ программэм зэрэхэлэжьэ-щтхэр, кIэлэегъаджэхэм социальнэ псэуплэхэр ятыгъэнхэр ары анахъэу зылукагъэхэр зыгъэгумэкIыхэрэр. Ежъ ышхьэкIэ, иунагъокIэ гумэкIыгъоу иIэр къезыхылагъэхэри къахэкIыгъэх.

Администрацием къызэрэщалауагъэм-кIэ, нахьыбэр джа чыплэм щызэхэфыгъэ мэхъу, къанэрэр ахэм афэгъэзэгъэ къулыкIухэм юф адашIэным фэшI алэкIа-гъахъэх.

— Къалэм, район гупчэм апэлудзыгъэ псэуплэхэм адэсхэмкIэ, анахъэу нэжъ-лужьхэмкIэ, ягумэкIыгъохэм къадэлунхэм, къызэхыхынхэм мэхъанэшхо иI, — **къылуагъ къуаджэу Хьаджыкьо ичIыплэ общественнэ зыгъэорышIэжыплэ итхьаматэу Шьыжъ Мусэ**. — Къуаджэм юфыбэ дэлъ, арышъ, сьд фэдэрэ Iэ-пылэгъуи нэбгырэ ыкIи унагъо пэпчъ ищылэныгъэ зэхъокIыныгъэ фишIын ыльэкIышт. Мыш фэдэу цыфхэм ягумэ-кIыгъохэм къалэм ипашэхэм анаIэ къы-зэрэтырадзагъэр уимыгопэн ыльэкIы-щтэп.

Графикым къызэрэщыдэлытагъэмкIэ, «мобильнэ приемнэр» джы Къэлэжъ зыдэщылэщтыр.

НЫБЭ Анзор.

Сурэтыр: ПсышIопэ район админи-страцием ихъарзынэщ.

ЯшIэныгъэхэм ахагъэхъошт

Хэгъэгум ишьольыр 33-мэ яклэлэеджэкIуи 130-рэ я XIX-рэ Урысые юфтхьабзэу «Математик ныбжыкI» зыфилорэм хэлажъэ. Донецкэ Народнэ Республикэмрэ Луганскэ Народнэ Республикэмрэ яклэлэеджэкIо 30 апэрэу ащ хэлэжъэшт.

Урысые кIэлэцIыкIу гупчэу «Орленкэм» 2005-рэ ильэсым къыщыублагъэу ар щэкIо. 2022-рэ ильэсым къыщегъэжыагъэу консорциумэу «Урысыем и Къыблэ иуниверситет математическэ ыкIи цифрэ экосистемэр» зыфилорэм тегъэпсыхьа-гъэу юфшIэныр лъагъэкIуатэ. Мы проектым игъэцэкIэн зы-клорэ уахътэм къыклоцI хэгъэгум ишьольыр 50-мэ яклэлэеджэкIо минитIум ехъу юфтхьабзэм хэлэжыагъ. Ахэм ахэтыгъэх

урысые ыкIи дунэе хысап олимпиадэхэм текIоныгъэ къа-щыдэзыхыгъэхэр.

Программэм мэхъанэшхо иIэу щыт: пIэлэзэ кIэкIым къыклоцI Iэтэхъохэм мы лъэныкъомкIэ ухъазырыныгъэу яIэм нахъ ха-гъэхъошт, ащ даклоу якъулаи-ныгъэхэми нахъ зарагъэушъом-бгъушт. Еджэнымрэ гъэпсэфы-нымрэ зэдиштэу зэхэщэгъэным-кIи амалышIухэр къэзытыхэрэм ащыщ кIэлэцIыкIу гупчэу «Ор-ленкэр».

— Программэу «Приоритет 2023» зыфилорэм къыдыхэлъы-тагъэу Адыгэ къэралыгъо уни-верситетым игукъэкIыкIэ «Уры-сыем и Къыблэ иуниверситет математическэ ыкIи цифрэ экосистемэр» зыфилорэр зэха-щэгъагъ. Ащ пшъэрылъэу иIэр наукамерэ гъэсэныгъэмрэ зэ-пхыгъэхэу хысапымкIэ сэнау-щыгъэ ин зыхэлъ кIэлэцIыкIухэр къыхэгъэщыгъэнхэр, ахэм Iэ-пылэгъу ятыгъэныр, Урысыем и Къыблэ ишьольырхэм а лъэны-

къомкIэ зэпхыныгъэ-зэдэлэжьэ-ныгъэ азыфагу ипъыныр ары. Хэгъэгум икIэлэеджакIохэр тигъусэхэу ильэсыбэ хъугъэ ащ тетэу чанэу тызызэдэлэжьэрэр. Донецкэ Народнэ Республи-кэмрэ Луганскэ Народнэ Рес-публикэмрэ къарыкIыгъэ кIэлэ-цIыкIухэри мы ильэсым проек-тэу «Математик ныбжыкI» зыфилорэм къыхэлажъэх. Тэ типшъэрылъыр ясэнаушъыгъэ къыхэгъэщыгъэным пae лъэны-кьо зэфэшхьафхэм афытегъэ-

псыхьэгъэ шIыкIэ зэмылIэужы-гъохэр нахъ игъэкIотыгъэу дгъэфедэнхэр, кIэлэцIыкIухэр олимпиадэхэм нахъ чанэу къа-хэгъэлэжьэнхэр ары, — **къы-хигъэщыгъ Адыгэ къэралыгъо университетым иректорэу Мамый Даутэ**.

Мы юфтхьабзэр мэфэ 21-рэ щыклошт кIэлэцIыкIу лагерэу «Солнечный» зыфилорэм. Ащ хэхъэх хысапымкIэ джэгукIэхэр, лекциехэр, гуманитар шIэныгъэ-хэмкIэ, культурэм епхыгъэ ыкIи япсауныгъэ игъэпытэн фытегъэ-псыхьэгъэ юфтхьабзэ зэфэ-шхьафхэр.

Мы юфтхьабзэм хэлэжъэрэ ныбжыкIэхэр езыгъаджэхэрэр хысапымкIэ анахъ сэнаушъыгъэ ин зыхэлъ кIэлэцIыкIухэм юф адашIэгъэнымкIэ опытышхо зилэ кIэлэегъаджэхэр, зэлашIэрэ шIэныгъэлэжьхэр ары. Ахэм зыкIэ ащыщ хысапымкIэ Уры-сыем ихэшыпыкIыгъэ командэу олимпиадэхэм ахэлажъэрэм итренерэу Павел Кожевнико-выр, шIэныгъэхэмкIэ Урысые академием ичлен-корреспон-дентэу Алексей Савватеевыр, МФТИ-м прикладной математикэмкIэ ыкIи информатикэмкIэ ипашэу Андрей Райгородскэр. Ахэр зэкIэ Адыгэ къэралыгъо университетым и Кавказ иматематическэ гупчэ илофышIэх.

Юфтхьабзэу «Математик ныб-жыкI» зыфилорэм изэхэщакIохэр Адыгэ къэралыгъо универ-ситетым и Кавказ математиче-скэ гупчэр, республикэ есте-ственнэ-хысап еджаплэр, Уры-сые кIэлэцIыкIу гупчэу «Ор-ленкэр». Ахэм гъусэныгъэ пытэ адырIа Урысыем шIэныгъэхэм-кIэ иакадемиеу В.А. Стекловым ыцIэкIэ щыт Математическэ институтым илабораторие, гъэ-сэныгъэ зыцарагъэгъотырэ урысые проектэу «Школково» зыфилорэр.

ТихъакI

«Сыздакторэр сыхэку»

Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» тхьамэтакIэ илэ зэрэхуыгъэр тигъзет кыхиутыгъагъ. Ар мы мафэхэм тыхэкIагъ, иеплывкIэхэмкIэ, игухэлхэмкIэ кыддэгощагъ.

Пхъэш Ащэмэз шышхьэлум и 10-м, 1980-рэ илъэсым Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм кышыхуыгъ. Къэрэщэе-Щэрджэс къэралыгъо технологическэ институтыр кыуухыгъ, аспирантурэм щеджагъ, исэнэхъаткIэ экономист. Илъэс 16-рэ Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм и Къэралыгъо телерадиокомпаниеу ИфшIагъ, корреспондентэу щыригъажы тхьаматэм игуадзэ илэнатIэ нэсыгъ. Аужырэ илъэсырэ ныкхорэм Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Ставрополье» къэбархэмкIэ икыулыкыу итхьаматэ игуадзэу ИфшIагъ. Шышхьэлум и 15-м кышхьублагъу Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» итхьамат. «Адыгэ макъэм» ихьакIэщ апэ кьэблэгъагъэхэм ар ащыц.

— **Ащэмэз, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Ставрополь журналистэу, сэнэхъатым епхыгъэ ИлэнатIэхэр бгъэцакIэхэу уащылэжыагъ, джы Адыгеим укьэкIуагъ. Ти-республикэ уфэнэIуасэу щытыгъа, сидэуцтэу гу теишхьагъа мыц укьэКIонэу?**

— Сэ сызэкIэлаклэм дзюдом лъэшэу сыпылхыгъ, спортым сыфэхэагъ. Адыгеим щызэхэщэщыгъэ зэнэкьокьухэм сахэлажъэу бэрэ кыыхэкIыгъ, Адыгеим сыкьаКIоштыгъ. Къэралыгъо телерадиокомпаниеу мыц щызэхэагъэм сыкьагъэКIонэу залом, «сыздакторэр сыхэку!» зэсложыгъ.

— **Пащэ узыфаиIыгъэ Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеим» сидэуцтэу ухэплъагъ? Журналистхэм, ахэм яИфшIагъэхэм нIуасэ зафэншIыгъэхэ?**

— Сигуапэу кыхэзгъэщымэ сшIоигъу телерадиокомпанием зисэнэхъат дэгъу дэдэу зышIэрэ коллектив зэрэлуыр. Къэтынэу агъэхъазырхэрэр шэпхэ анахь лъагэмэ адештэх, пшъэрылхьаIэм — культурэм, шэн-хэбзэхэм якъызэтегъэнэн фэлажъэх. Эфирым кырагъэхэрэ къэтынхэм уяплхынкIэ гъэшIэгъоны. ЕтIани псынIкIэу мэлэжъэх, непэ кытырахырэр непэ кьагъэлъэгъожыным фэгъэсагъэх, чаных, губзыгъэх, яИфшIэн сегъэразэ. Сэ сызлутигъэ компаниехэм язгъэпшэнхэ слъэКIышт. Гушылэм пае, къэбархэр къэзыгъуoirэ журналистхэм мазэм кыыхэфэрэ ИфшIэгъу мэфэ 22-м фэдиз сюжет пчъагъэу къашырэр. Ащ кыкIырэр — мафэ къэс мэлэжъэх. Ар зымыуасэ щылэп.

— **Анахь гумэкIыгъо итхьаIэу сыда плъэгъухэрэр, сид фэдэ итхьэрылхэ зыфэбгъэуцужьы-хэрэр?**

— Анахь узыгъэгумэкIынэу

щылэр лъэпкь кадрэхэр, адыгабзэкIэ ИфшIэщт цыфхэр зэрэмакIэхэр, зэрымкыухэрэр ары. Сызшылэжъэгъэ Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм къэралыгъо бзитфэу илэмкIэ эфирым тыкхыхъэщтыгъ. Къыжыгурылоным пае къэсэлэу: урыс, адыгэ, къэрэщэй, нэгъой, абазэ — джащ фэдиз лъэпкыбзэхэмкIэ къэтынхэр радиомкIи телевидениемкIи зэтефыгъэу эфирым къехъэх. Лъэпкь цыкIухэр, тыдрэ лъэныкьокIэ зыбгъэзагъэми, ныдэльфыбзэкIэ лэжъэщт специалистхэм ягъэхъазырын яшъыпкьэу пылхынкъае. Зэтегъэуагъэу илъэсхэр блэбгъэкIыхэ хьушхъхъ, лъэпкыым епхыгъэ сэнэхъат пстэуми щыкIагъэхэр афэхъух. А гумэкIыгъор Адыгеими зэрэщылэр нафэ кысфэхъуыгъ. АдыгабзэкIэ ИфшIэщт журналистхэр тилэ хьуным тишъыпкьэу тыдэлэжъэн фае, ар къэуцурэ пшъэрылхэм язырэу щыт.

ЯтIонэрэу кыхэзгъэщымэ сшIоигъор, непэ цыфым ИфшIэришIэрэм ифэшъуашэу лэжъап-

КъТРК-м ихьарзынэщ

кIэ ыгъотыжыын фай. Телерадиокомпанием илофышIэхэм ялэжъапкIэ кьэлэтыгъэн фае, ащ амалэу щылэр есхыллэщт. АР-м и Лышхьэу Къумпыл Мурат пшъэрылхьэу гъэнэфагъэ кысфишIыгъ: «Республикэм хэхьоныгъэхэр ышIызэ ыпкIэ лъэкIуатэ, ащ ыуж шъукымынэу, шьуготэу хэхьоныгъэхэр шьушIы!» — ары кысилуагъэр ИлэнатIэм сылухъэ зэхъум. Телерадиокомпаниеу «Адыгеим» ижурналистхэр непэ лъэгаплэу зынэсыгъэхэр, ИфшIаКIэу алэкIэлхьыр тшIомыкIодынхэм, тшIузэбгырымкIыжыынхэм пае сэнэхъатыр зылэкIэлхь цыфхэм тафэсакъын, тиамалхэм ахэдгъэхъон, тиИфшIэн джыри нахь гъэшIэгъонэу зэхэтшэн фае.

— **Экономист сэнэхъатыр зэрэуилэр гъуащэрэн, сидэуцтэу журналистикэм уыгъогу фэбгъэ-зэнэу хъугъа?**

— Сятэу Пхъэш Муаед «чер-

кес студием» изэхэцакIоу щытыгъ. СикIэлэгъу уахътэ ахэр сынэ кIэКIыгъэх. Сэ экономист сэнэхъатым сыфеджагъ шъхае, журналистикэм сыдихьыхыщтыгъ. Ар сятэ кыгурылуагъ ыкIи сэнэхъатыр кысIэкIэхъанымкIэ ишлуагъэ кысигъэкIыгъ, узэрэлэжъэн фаем ишапхъэхэр кысIэкIилхьагъэх. Ау тыдэ сыкIуагъэми ушэтын пIалъэ сыпылхыгъ, аукъодыеу зымы сиштагъэп, сиИфшIэнкIэ кьэзгъэшъыпкьэжыын фэягъ сызфагъазэрэр зэрэзгъэцэкIэшъуштыр. Ащ фэдэу 2005-рэ илъэсым Къэрэщэе-Щэрджэс Къэралыгъо телерадиокомпанием журналистэу саштэнэу хъугъэ. Шъыпкьэ, хэбзэгъэуцугъэ ИфшIэнхэми сачыгъуаз. 2007-рэ илъэсым депутатэу сыхадзыгъагъ, Черкесскэ икьэлэ Думэ идепутатэу пIэлъитIо сыхэтыгъ. Лъэпкь ИфшIэгъохэмкIэ комисиим сыри-тхьамэтагъ.

— **Уижурналист ИфшIагъэхэм социальнэ**

хьытыухэмкIэ такъы-лхыплъэу хьушхъыгъ, къэ-тын гъэшIэгъонхэр зеп-ицэщтыгъэх, цыф цIэры-Иохэм зэдэгушылэгъухэр адэишIыщтыгъ. А ИфшIэнхьыр лъыбгъэКIотэн уимурада, уиаужырэ телепроектэу «Кавказский характер» зыфиIорэм сид кырыКIоштыр?

— Журналист ИфшIэнхьым джыдэдэм зестын слъэкIышхътэп. Административнэ пшъэрылхьэр иных. Проектэу зыцIэ кьеплуагъэм сшIогъэшIэгъонэу сидэлэжъагъ. Къызэрэплуагъэм фэдэу, цыф гъэшIэгъонхэм салыкIэщтыгъ, кьэзгъэгушылэщтыгъэх. Кавказ шэныр кырызгъэлъэгъонхьыр арыгъэп пшъэрылхьэу зыфэзгъэуцужыгъагъэр. Кавказ щыц цыфхэу гъэхъагъэ зышылэжъэхэу лъэныкьо зэфэшхьафхэм ащылажъэхэрэр кьэзгъэлъэгъонхэр арыгъэ.

— **АдыгеимкIэ хэт анахь уинэIуасэу зыцIэ зэхэ-пхыгъэу ишIэхэрэр?**

— Адыгэ тхыгъэ литературэм лъапсэ фэзышылэгъэу КIэрэщэ Тембот. Урысыем ИфшIэнхьымкIэ и Лыхъужэу, Адыгэ, Къэбэр-тэе-Бэлъкар, Къэрэщэе-Щэрджэс республикэхэм ялэпкь тхакIоу, тинахьыж лъапIэу кыитхьащытэу МэщбэшIэ Исхьакъ. Мыхэм афэдэ цыфхэр зэрэтиIэм тырэгъушхо.

— **Ащэмэз, тхьауегъэ-псэу уахътэ кыхэбгъэ-КIи «Адыгэ макъэм» ихьакIэщ укьызэрэблэ-гъагъэмкIэ, уимурадхэр кыбдэхъунэу пфэтIо!**

— Тхьашъуегъэпсэу, хьаркIэ Тхьэм тызэдэгъэлажэ!

ТЭУ Замир.

Мафэхэр зэлуагъэкIэнхэ альэкIышт

Сэкъатныгъэ зилэ клэлэцIыкIухэр зыплухэрэм мазэ къэс къаратырэ зыгъэпсэфыгъо мафэхэр джы зэхэубытагъэу ильэсым кыкIоцI агъэфедэнхэ альэкIышт ыкIи ялэжьапкIэ къаратырэ мэфэ 24-м кыкIоцI загъэпсэфышт.

Ащ фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэм фашыгъэ зэхьокIыныгъэм УФ-м и Президент клэтхагъ ыкIи 2023-рэ ильэсым Ионыгъом и 1-м кыщегъэжьагъэу кIуачIэ илэ хъугъэ.

АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ къызэритыгъэмкIэ, 2023-рэ ильэсым ищылэ мазэ и 1-м ехъулIэу сэкъатныгъэ зилэ клэлэцIыкIу 1576-рэ фэдиз республикэм щатхыгъ, ахэм ащыщэу нэбгырэ 938-р — шъэожьыех, 638-р — пшээшъэжьыех. Мыщ фэдэ купым хэхьэрэ клэлэцIыкIухэм Iэзэплэ-зыгъэпсэфылэхэм къащIэзэнхэ фитыныгъэ яI. Гъэнэфагъэ ахэр язакъоу, ны-тыхэм, ялэхьылхэм яIэпылэгъу хэмьтэу, а чIыплэхэм клонхэ зэрамылэ-кIыштыр. Ащ пае сэкъатныгъэ зилэ клэлэцIыкIухэр зыплухэрэм яфэшъуашэу къалэжьыгъэ зыгъэпсэфыгъор атырагъэкуадэ-щтыгъ. Джы а Iофыгъор дэгъэ-зыжьыгъэ хъугъэ.

Зигугъу къэтшырэ хэбзэгъэуцугъэм зэхьокIыныгъэу фэхъугъэм епхыгъэу АР-м IофшIэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхьоныгъэмкIэ и Министерствэ IофшIэн зэфыщытыкIэхэмкIэ, IофшIэныр щынэгъончъэнымкIэ ыкIи социальнэ партнерствэмкIэ иотдел IофшIэу Дзыбэ Заремэ гуцылэгъу тыфэхъугъ.

Зэлуагъэ къэбарлыгъэс амалхэр.

— ЫпкIэ аратырэ зыгъэпсэфыгъо тедзэхэр зыгъэфедэнхэ зыльэкIыштхэр сэкъатныгъэ зилэ клэлэцIыкIухэм янэ-ятэхэр, алыплъэнэу алы-зыхыгъэхэр ары. IофышIэм ильэу тхылькIэ IофшIэн языгъэгъотырэм а мафэхэр къаретых. ЗекIорэ шапхэхэмкIэ сэкъатныгъэ зилэ сабыим зэрэлыплъэрэм пае мазэм кыкIоцI зыгъэпсэфыгъо мэфэ 4 Iоф зышIэрэ ны-тыхэм язырэм къалихын фит. ЫпкIэ а мафэхэр мазэм кыкIоцI бгъэфедэнхэу щытыгъ, зымыгъэфедэхэкIэ, пшIокIодышты-

гъэх. Джы 2023-рэ ильэсым Ионыгъом и 1-м кыщегъэжьагъэу къатефэрэ зыгъэпсэфыгъо мафэхэр зэлуагъэкIэнхэ, зэгъэфедэгъу (мэфэ 24-р) ашIын амал щылэ хъугъэ, — хигъэунэфыкIыгъ Дзыбэ Заремэ.

Зыгъэпсэфыгъо тедзэ пэпчым е тым гурытымкIэ илэжьапкIэ фэдиз къыфалытэшт. А мафэхэр зыщыбгъэфедэштхэ уахътэр гъэнэфэгъэным пае IофшIэн языгъэгъотырэм пэшIорыгъэшъэу зэзэгъыныгъэ дэшIын фае.

ИШЬЫНЭ
Сусан.

Хыкум приставхэм къаты

Красногвардейскэ районим ит псэуплэу Верхненазаровскэм хэбзэнчъэу щэгъэуцугъэ унэр Iухыжьыгъэн фаеу хыкумым рихъухъагъ.

Хэбзэгъэуцугъэм къызэрэщыдэлытагъэм тетэу, приставэу ащ фэгъэзагъэм хыкумым рихъухъагъэм унэр зышыгыгъэр ыпэрапшIэу щигъэгъозагъ, ар гъэцэкIэгъэныр шIокI зимылэ Iофэу зэрэщытыр лыигъэлэсыгъ. ЧIыплэ хэбзэ къулыкъухэмь мызэу, мытIоу макъэ рагъэлугъ. Арэу щытми, хыкумым рихъухъагъэр унэр зиём ыгъэцэкIагъэл. Ащ фэшI тазыр ыкIи «исполнительскэ сбор» зыфалорэр зэрэрагъэтыштым фэгъэхьыгъэ унашъор аштагъ.

Ащ нэужыми унэр зыгъэуцугъэм ежь-ежьырэу Iуи-хыжьыгъэп. Шышъхъэлум и 31-м хыкум приставым хэбзэнчъэу ашIыгъэ псэуплэр Iуаригъэхьыжыгъ. МылькIоу ащ пэлухъагъэр къэралыгъо бюджетым къыхахыгъ, унэр зышыгыгъэм ар къыпщыныжьышт.

Сурэтыр: **хыкум приставхэм яхъарзынэщ.**

Хэбзэнчъэу ыгъэуцугъагъ

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Гъот макIэ унагъом зэрилэр къэзыушыхъатырэ тхылыр зэрэзэхэгъэуцорэ ыкIи зэраратырэ шIыкIэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу N 168-р зытетэу «Урысые Федерацием ишъолъырхэм ащыпсэурэ цIыф куп гъэнэфагъэхэм газыр алэклэгъэхьэгъэным ыкIи газ Iэмэ-псымэхэр ягъэгъотыгъэнхэм апае федеральнэ бюджетым къыхагъэкIынышъ, шъолъырхэм ябюджетхэм 2023-рэ ильэсым ахъщэ зэралэклагъэхьащтымкIэ Шапхэхэр ухэсыгъэнхэм ехылагъ» зыфилоу 2023-рэ ильэсым мазэм и 6-м къыдэкIыгъэм къыпкъырыкIырэ унашъоу N 77-р зытетэу «Гъот макIэ зилэ цIыфхэм газыр яунэхэм аращэнымкIэ социальнэ Iэпылэгъу ятыгъэным пае Iофтхьэбзэ заулэхэм язэшIохын ехылагъ» зыфилоу 2022-рэ ильэсым мэлъыфэгъум и 8-м Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет къыдигъэкIыгъэм тегъэпсыхъагъэу **унашъоу сэшIы:**

1. Гъот макIэ зилэ унагъом иIофхэм язытет къэзыушыхъатырэ тхылыр Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ Iухэсыгъэм мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) пэублэм мыщ фэдэ къэлукIэ зилэ я 7-рэ ыкIи я 8-рэ абзакхэр хэгъэхьогъэнхэу:

« — Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 77-р зытетэу «ЦIыф куп гъэнэфагъэхэм яунэхэм газыр аращэлэным пае социальнэ Iэпылэгъу ятыгъэнымкIэ Iофтхьэбзэ заулэхэм яхылагъ» зыфилоу 2022-рэ ильэсым мэлъыфэгъум и 8-м къыдэкIыгъэм диштэу Iофтхьэбзэхэр зэшIохыгъэнхэу»,;

— Урысые Федерацием и Правительствэ иунашъоу N 168-р зытетэу «Урысые Федерацием ишъолъырхэм ащыпсэурэ цIыф куп гъэнэфагъэхэм газыр алэклэгъэхьэгъэным ыкIи газ Iэмэ-псымэхэр ягъэгъотыгъэнхэм апае федеральнэ бюджетым къыхагъэкIынышъ, шъолъырхэм ябюджетхэм 2023-рэ ильэсым ахъщэ зэралэклагъэхьащтымкIэ Шапхэхэр ухэсыгъэнхэм ехылагъ» зыфилоу 2023-рэ ильэсым мазэм и 6-м къыдэкIыгъэм къыпкъырыкIырэ унашъоу N 77-р зытетэу «Гъот макIэ зилэ цIыфхэм газыр яунэхэм аращэнымкIэ социальнэ Iэпылэгъу ятыгъэным пае Iофтхьэбзэ заулэхэм язэшIохын ехылагъ» зыфилоу 2022-рэ ильэсым мэлъыфэгъум и 8-м Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет къыдигъэкIыгъэм тегъэпсыхъагъэу ар зэшIохыгъэнхэу;

2) я 12-рэ пунктым ия 5-рэ подпункт мыщ тетэу тхыгъэнхэу:

«5) ильэсищым шIомыкIыгъэ клэлэцIыкIухэр, сэкъатныгъэ зилэ пенсионерхэу ренэу узылъыплъэн фаеу щытхэр, ильэс 80-м шъхъадэкIыгъэхэр зилэхэр»;

2. Къэбар-правовой отделым:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм игъэцэкIэло хабзэ икIулыкъухэм яофициальнэ интернет-сайт къыригъэхъанэу;

— гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», мазэм зэ къыдэкIырэ тхылыр «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэхэр» зыфилохэрэм къыхаутыным пае алэклигъэхъанэу.

3. Унашъом игъэцэкIэн зэрэклорэм лыплъэнэу министрэм иапэрэ гуадзэу И. В. Ширинар фэгъэзэгъэнхэу.

Министрэу
МЫРЗЭ Джанбэз

къ. Мыекъуапэ,
шышъхъэлум и 28-рэ, 2023-рэ ильэс
N 238

ХЭБЗЭУХЪУМЭКІО КЪУЛЫКЪУХЭМ КЪАТЫ

ПшъэдэкІыжъ ыхьышт

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу АР-мкІэ и ГъэорышлэпІэ ирайон подразделениехэм ащыщ ипристав гъэцэкІако бзэджэшлагъэ зэрихьагъэу илоф хыкумыр хэлъагъ. УФ-м СледствиехэмкІэ и Комитет следствиехэмкІэ и ГъэорышлэпІэу АР-м щылэм и Тэхьутэмыкъое межрайон отдел къуыгъоигъэ тхылъхэр ащ лъапсэ фэхьугъэх.

ЗэрагъэунэфыгъэмкІэ, хыкум приставым 2017-рэ илъэсым къыщыублагъэу 2021-м нэс цыфэу чыфэ зытелъхэм къатыжьырэ ахьщэр хэбзэнчъэу къызфигъэфедагъ. ЗэкІэмкІи сомэ мин 81-рэ ытыгъугъэу агъэунэфыгъ. Ащ имызакъоу, исполнительнэ производствэу къылэкІхьагъэр зэригъэцэкІэщтым пае сомэ мин 50 къуалъхъэ къалыхыгъ.

Хыкум приставым илъэси 2-рэ мэзи 10-рэ хьапс тыралъхьагъ, пристав ІофшІэныр илъэситлум къыклоцІ ыгъэцэкІэн фитыштэп. Хыкумым рихъухьагъэм кІуачІэ илэ хьугъэ.

Тренер нэпцІэу къычІэкІыгъ

УФ-м и Следственнэ Комитет следствиехэмкІэ и ГъэорышлэпІэу АР-м щылэм бюджет учреждениеу Мыекъуапэ дэтхэм ащыщ ипашэ уголовнэ Іоф къыфызэлъуихыгъ. ИлэнатІэ ыгъэфеди хьоршэрыгъэ зэрихьагъэу ар агъэмысэ.

ЗэрагъэунэфыгъэмкІэ, 2017 — 2024-рэ илъэсхэм спортым гъэхъэгъэ инхэр щызышІыгъэ спортсменхэр ежъ ыгъэсагъэхэу зэрытхэгъэ тхылъ нэпцІхэр АР-м физкультурэмрэ спортырмкІэ и Комитет къыритыщтыгъэх. Ахэм къапкъырыкІхъээ, сомэ миллионрэ мин 462-рэ пстэумкІи ахьщэу фагъэкІуагъ. Ар ежъ зэрэфаеу ыгъэфедагъ.

Мы уахътэм зэхэфынхэр макІох.

Имыкартэ ахьщэ къырихыгъ

Красногвардейскэ районым иполице илъэс 18 зыныбжъ бзылфыгъэу

ежъ имые кредитнэ картэм ахьщэ изытыгъукІыгъэм илоф зэхефы.

Краснодар краим щыпсэурэ бзылфыгъэу илъэс 58-рэ зыныбжыым къызэриІотагъэмкІэ, нахьыпэкІэ телефон номерэу ылыгъыгъэм банкым къыритыгъэ кредитнэ картэу ыгъэфедагъэхэрэм ащыщ епхыгъагъ. Нэужым нэмыкІ номер къыщэфі зызэблехъум, илъэс 18 зыныбжъ бзылфыгъэу Красногвардейскэ районым щыщым номерыжъыр ращэжыгъ. Ащ ителефон «мобильнэ приложении» зытырегъэуцом, кредитнэ картэр зэрэзэлъуихыгъэр къычІэщыгъ. Ащ илыгъэ сомэ мини 125-р хэбзэнчъэу ащ ыгъэфедагъ. Мы уахътэм уплэ-кІунхэр макІох.

Іэрылъхъэу щымыт ахьщэм игъэфедагъэ сакъыныгъэ къызхагъэфэнэу Адыгеим хэгъэгу ІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ къышъолъэу. Кредитнэ е нэмыкІ картэ банкым зыщыжъугъэпсыкІэ, телефоным иномер ащ пышлагъэ зэрэхьурэр зыщышъумыгъэгъупш.

Гъогу хьугъэ- шІагъэр зэхафы

Тэхьутэмыкъое районым ит поселкэу Яблоновскэмрэ къуаджэу АдыгеякІэмрэ зэзыпхыхэрэ автомобиль гъогум техъухьэгъэ хьугъэ-шІагъэм зимысагъэ хэлъыр мы муниципальнэ образованием иполице зэхефы.

Автомобилэу «Тойота Ленд Крузер» зыныбжъ имыкІугъэ кІэлитлум атыхьагъ. Нэбгыритлум язырэм самокат ылыгъыгъ. КІалэхэм шъобж зэфэшъафхэр атешагъэхэу сымэджэщым ащагъэх.

Урысыем и МВД Тэхьутэмыкъое районымкІэ иотдел мы хьугъэ-шІагъэм рихьылагъэхэм е хэшылкІ фы-зилэхэм алъэхъу ыкІи мы телефонхэмкІэ къытеонхэу къялэу: 8 (87771) 9-65-02 е 8-918-034-73-66.

БзэджашІэхэм къагъэпцІагъ

Кошхъэблэ районым иполице зыкыфэзыгъэзэгъэ хульфыгъэу илъэс 71-рэ зыныбжыым къызэриІуагъэмкІэ, зыщыщ ымышІэхэрэр къыфытеохи

онлайн шыкІэм тетэу инвестиције ышІымэ, къин пимыльагъоу ахьщэшхо къылэжыщтэу къыраІуагъ. АпэрэмкІэ цыхъэ афишыгъэп, арэу щытми, нэужым агъэдэлъагъ.

Апэ зыщыщ ымышІэхэрэм сомэ мин 14 афигъэ-кІуагъ. Ащ ыуж къызэрэфытеохэрэр нахьыбэ хьугъэ. Мылкъоу хилъхьагъэм федэ къыхьыгъэу пенсионерым къыгурагъэуагъ. Цыхъэ зыфырагъэшІи банкым чыфэу сомэ мин 500 къылырагъэхыгъ. А ахьщэри гъэп-цІакохэм афигъэкІуагъ.

Федэу къыфыхэкІыгъэр къыфагъэхьыжыным пае джыри ахьщэ афитІупщын фаеу етІани къыраІуагъ. Джащыгъур ары къызэрагъапцІэрэр хульфыгъэм къызыгурыІуагъэр. ЗэкІэмкІи зэрарэу рагъэшІыгъэр сомэ мин 564-рэ мэхъу.

Мы уахътэм полицием Іофыр зэхефы.

Адыгеим иучастковэхэ- ри хэлэжъагъэх

Урысыем хэгъэгу ІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ участковэхэм якъулыкъу зыщагъэпсыгъэр илъэси 100 зэрэхьурэм ипэгъокІ Іофтхьабзэ Адыгеим иучастковэхэри хэлэжъагъэх.

Ащ къызэрэщыдэлъытагъэмкІэ, юбилеим фэгъэхьы-гъэ быракъэу ашыгъэм Урысыем ишъолъыр 87-р къыкІухъанышъ, мэфэкІ мафэм, мы илъэсым ишэкІо-гъу мазэ и 17-м, Москва нэсыжыын фае. Астраханскэ хэкум Іофтхьабзэр къыщырагъэжъагъ, быракъыр Къал-мыкъ Республикэм, Ставрополь хэкум, Дагъыстан, Чэчэн Республикэм, Ингушетием, Темыр Осетиан — Аланием ыкІи Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм ашылагъ. Нэужым Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм къыращыжыи, Адыгеим хэгъэгу ІоцІ ІофхэмкІэ и Министерствэ иучастковэхэм мэфэкІ шыкІэм тетэу къаратыгъ.

Быракъыр зынэсыгъэ шъолъырхэмкІэ тиреспубликэ япшІэнэрэ хьугъэ. Юныгъом и 7-м ар Краснодар краим иучастковэхэм аратыжыгъ.

Нэклубъор зыгъэхъазырыгъэр ХЪУТ Нэфсэст.

Сурэтхэр: хэбзэхъумэкіо къулыкъухэр.

Футбол

«Зэкъошныгъэм» теклоныгъэр кыдыхыгъ

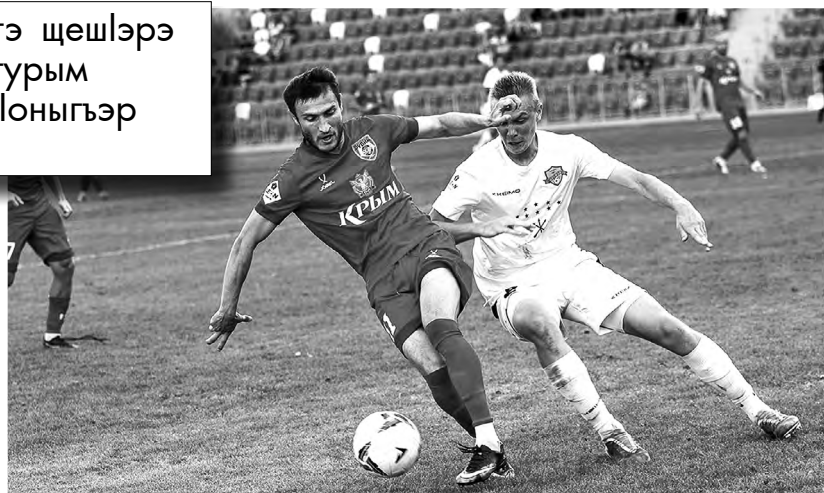
ФутболымкӀэ Урысыем изэнэкьокъу иятлонэрэ лигэ щешӀэрэ командэхэм зичэзыу ешӀэгъухэр ялагъэх. Я 8-рэ турым Мыекъопэ «Зэкъошныгъэр» Ялтэ щешӀагъ ыкӀи теклоныгъэр кыдыхыгъ.

«Рубин» (Ялта) – «Зэкъошныгъ» (Мыекъуапэ) 0:1 (0:0).

Мы ильэсым командэхэр ятлонэрэу зэлукӀагъэх. Апэрэм «Зэкъошныгъэр» нахь щыльэшыгъ, пчӀагъэр 2:1-у ешӀэгъур аухыгъ. Ау мыщ ыпэрэ турым тикомандэ кытекӀуагъэх. Ащ кыыхэкӀыкӀэ тифутболистхэр зэлукӀэгъум кызырэкӀолӀэштхэм, хэукъоныгъэу ашыгъэхэр зэрэдагъэзыжыштхэм уалыплӀэныр гъэшӀэгъоныгъ. Беслан Аджинджал зипӀэцэ

командэм ешӀэкӀэ дахэ кыгъгъэ-лъэгъуагъ, ифэшъуашъу теклоныгъэр кыдыхыгъ. Ау кӀэлапчӀэм лӀгуаор зэ ныӀэп дидзэн зэри-лъэкӀыгъэр.

Апэрэ таймыр 0:0-у аухыгъ. Ятлонэрэм ыпӀэкӀэ щешӀэрэ Даниил Антоненкэм лӀгуаор кызылӀэ-кӀи гъахы, кӀэлапчӀэм екӀугъ ыкӀи пчӀагъэр кызылӀуихыгъ. «Зэкъошныгъэм» итренер шъхӀалэ тифутболистхэм яешӀакӀэ ыгъэрэзагъ. — СызрегупшысэрэмкӀэ, ифэ-

шӀошэ дэдэу теклоныгъэр кыдэтхыгъ. лӀгуаор кӀэлапчӀэм дэтыдзэнымкӀэ амалышӀухэр тилагъэх, ау зэ ныӀэп кызырэд-дэхуыгъэр, — кыӀуагъ Беслан Аджинджал.

Я 8-рэ турым изэфэхьысыжыгъэр:

«СКА» (Ростов-на-Дону) — «Кубань Холдинг» (ст.Павловскэр) — 0:1, «Рубин» (Ялта) — «Зэкъошныгъ» (Мыекъуапэ) — 0:1, «Динамо Ставрополь» — «Биолог-Новокубанск» (п. Прогрессыр) — 0:1.

Командэхэр зыдэщыт чыплӀэхэр ыкӀи очко пчӀагъэу рагъэкъугъэр:

1. «Кубань Холдинг» — 15.
2. «Рубин» — 14.
3. «Биолог-Новокубанск» — 13.
4. «Зэкъошныгъ» — 13.
5. «Севастополь» — 10.
6. «СКА» — 10.
7. «Динамо Ставрополь» — 3.

КыкӀлӀыкӀошт ешӀэгъур «Зэкъошныгъэм» Мыекъуапэ щыри-лӀэшт, Ионыгъом и 17-м «СКА-м» лӀукӀэшт. Урысыем и Кубок кыдэ-хыгъэным фэгъэхыгъэ зэнэкьокъум кыдыхэлъытагъэу мы командэхэр неущ республикэм икӀэлэ шъхӀалэ щызедешӀэштх.

Зэхэзыщагъэр ыкӀи кыдызыхыгъэр:
АР-м лӀэпкӀэ Юфхэм-кӀэ, лӀэкӀыб кӀэралхэм ащыпсэурэ тильӀэпкӀэ-гъухэм адырӀэ зӀпхы-ныгъэхэмкӀэ ыкӀи кӀэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр:
385000
кӀ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыгъэр:
385000,
кӀ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кӀаихырэр А4-кӀэ заджэхэрэ тхӀапэхэу зипчӀагъэкӀэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дӀэгъу, шрифтыр 12-м нахь цӀыкӀунэу щытӀэп. Мы шапхӀэ-хэм адимыштӀэрэ тхыгъэхэр редакцием зӀкӀегъэкӀожыхы.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхыгъыгъэр:
УФ-м хэутын ЮфхэмкӀэ, телерадиокъэтын-хэмкӀэ ыкӀи зӀлгы-лӀэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплӀэ гъэфоры-шӀанӀ, зэраушыхыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кӀ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗӀкӀэмкӀи пчӀагъэр
4155
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1511

Хэутыным узщыкӀэтхэнэу щыт уахьтӀэр
Сыхыатыр
18.00
ЗыщыкӀэтхэгъэхэ уахьтӀэр
Сыхыатыр 18.00

Редактор шъхӀалэр
МӀшӀлӀэкъо С. А.

Редактор шъхӀалэм игуадзӀэр
Тэу З. Дз.

ПшӀэдӀкӀыжы зыхыыр секретарыр
ЖакӀэмыкӀо А. З.

Гандбол

«Адыифыр» Ростов-на-Дону щешӀагъ

Урысыем гандболымкӀэ ичемпионат Адыгеим икомандэу хӀэлажӀэрэм мы ильэсым зӀлукӀэгъуитӀоу илагъэр шӀуахыгъ.

«Ростов-Дон» (Ростов-на-Дону) — «АГУ-Адыиф» (Мыекъуапэ) — 37:13 (19:9).

Урысыем гъогогъу пчӀагъэрэ ичемпионэу «Ростов-Доным» удешӀэныр зэрэмыпсынӀкӀэр мы зӀлукӀэгъум кыгъгъэ-лъэгъуагъ. Бысымхэм ешӀэкӀэ дахэ кӀагъгъэ-лъэгъуагъ. Анахъэу ахэм кӀахэ-щыгъэр кӀэлӀпчӀэутэу Анастасия Казыменкэр ары, тигандболисткӀэхэм адзыгъэ лӀгоо 14-м щыщэу 10-р ащ кызырэкӀидзэжыгъ. Ростов-на-Дону икомандэ ыпӀэкӀэ щешӀэхэрэ Валерия Кирдяшева-мрэ Алена Амелъченкэмрэ зэгъусэхэу гъогогъу 13-рэ лӀгуаор тикомандэ икӀэлапчӀэ кыдадзагъ.

«АГУ-Адыифым» хэтхэм анахь кӀахэщыгъэр Алиса Дворцева-м ары, ащ гъогогъуи 7 лӀгуаор

кӀэлапчӀэм дидзагъ.

— ГухӀкӀ нахь мышӀэми, тызы-фӀе ешӀакӀэр кӀэдгъгъэ-лъэгъон тӀӀэкӀыгъӀ. Мыщ нахь дӀэгъоу тыджӀэгун тӀӀэкӀышт. ШышъхӀэлум ипӀэублэр ары тикомандэ хэтхэр

зӀкӀэ зызӀлукӀэжыгъэхэр ыкӀи зэнэкьокъум зыфагъэхъазырынэу зырагъэжыжыгъэр. Арышъ, ЮфшӀэнышхо тапэ иль, — кыӀуагъ «АГУ-Адыифым» итренер шъхӀалэу Наталья Дерепаскэм.

Адыгеим икомандэ зичэзыу ешӀэгъоу илӀэщтыр Мыекъуапэ щыкӀошт. Мы аужырэ ильӀэситӀум Урысыем ичемпионэу «ЦСКА-м» Ионыгъом и 17-м лӀукӀэшт.

